

NYE REGLER - JOBSØGNING

Fire ansøgninger om ugen er erstattet af nye retningslinjer, som kan gøre det lettere for kunstnerne at bevare tilknytningen til deres eget fag.

PAKHUS 11 LØSNING FALDT

Det lykkedes ikke at få Pakhus 11 på plads som ny åben scene i København - i hvert fald ikke til næste sæson. Der arbejdes nu med andre løsninger.

NYE AGENTURER FOR SANGERE

I de senere år har flere nye agenturer for operasangere set dagens lys i Danmark. Sangerne er glade for den øgede konkurrence.

MARTS 2009 #03

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

MELLEM TRADITION OG FORNYELSE

CAMBODJANSK TEATER FINDER NYE VEJE TRODS HÅRDE ODDS

FILMFESTIVAL MED FOKUS PÅ NYE TALENTER OG TENDENSER

Få bedre råd

Med en studieforsikring i RUNA er du sikret til lav pris

Studieforsikringen omfatter:

- Indboforsikring
- Rejseforsikring Verden inkl. Afbestillingsforsikring
- Ulykkesforsikring

Prisen for Studieforsikringen er 328-424 kr.
pr. kvartal (indeks 2009), alt efter hvor du bor.
Spar 8 % ved at betale én gang om året.

Har du en studieforsikring i RUNA, kan du få 25 % studierabat på
Bil-, Motorcykel- og Knallertforsikring.

RUNA FORSIKRING A/S

www.runa.dk - Tlf.: 3332 2200

6

MARTS 09:

NYE REGLER OM JOBSØGNING

De fire ansøgninger om ugen er afløst af nye retningslinjer for jobsøgning, som lægger op til mere kvalitet og mindre kvantitet. **s. 5**

NY KØBENHAVNSK FILMFESTIVAL

Den nye københavnske filmfestival CPH:PIX satser på at belønne og fremvise nogle af de film, som ellers ikke kommer op i danske biografer. **s. 6**

BARSEL MED BEDRE ØKONOMI

Hvis man som freelancer kan benytte barselsudligningsordningen barsel.dk, bliver økonomien under barsel væsentlig forbedret. Læs hvordan du gør. **s. 9**

NYE SANGERAGENTURER

Flere nye agenturer for operasangere har i de senere år set dagens lys i Danmark. Konkurrencen var tiltrængt, siger flere. **s. 11**

KULDSEJLET KVINDESÆSON

Odense Teater ville gerne have lavet en sæson med særligt fokus på kvinder, men måtte ifølge teaterchefen opgive, fordi der ikke kunne findes egnede stykker nok. **s. 12**

HÅRDE ODDS FOR CAMBODIJANSK TEATER

Folkemord, tabt talent, fattigdom og massiv påvirkning fra Vesten er nogle af vilkårene for cambodjansk teater. **s. 16**

HVAD GØR KREATIVITET?

Taastrup Teater og Københavns Universitet havde inviteret kunstnere, forskere og erhvervsliv til workshop om kreativitet. Læs en af deltagernes beretning. **s. 21**

PAKHUS 11 LØSNING FALDT

Manglende økonomi og for kort tidshorisont betyder, at det ikke lykkes at etablere Pakhus 11 som ny åben scene i København til næste sæson. Der arbejdes nu videre med både midlertidige og mere langsigtede løsninger for de frie teatergrupper. **s. 24**

BLANKBÅNDSMIDLER

Så er det tid til at søge blankbåndsmidler – igen i år går midlerne primært til udvikling af projekter. **s. 29**

12

16

21

BYD FORÅRET OG FÆLLESSKABET VELKOMMEN - GENERALFORSAMLING, FORMANDSVALG OG FEST....

DANSK SKUESPILLERFORBUNDS 105. GENERALFORSAMLING SØNDAG DEN 3. MAJ 2009 - KL. 12.00

DET KGL. DANSKE MUSIKKONSERVATORIUM, JULIUS THOMSENS GADE 1, FREDERIKSBERG

MØD OP TIL EN STOR DAG I DET GAMLE RADIOHUS PÅ FREDERIKSBERG. SAMMEN INDTAGER VI KONCERTSALEN
OG SENERE FESTER VI I KANTINEN MED DEN SMUKKE TAGTERRASSE.

DET ER FORÅR, FORSAMLING, FORMANDSVALG, FAGLIGHED, FÆLLESSANG, FREMLÆGGELSER, FASTSÆTTELSE, FORRYGENDE
TALERE, FANTA, FADØL, FANTASTER, FJUMSEHOVEDER, FINE DAMER, FOLKEKÆRE KOLLEGER, FABELAGTIGE MENNESKER,
FEST, FARVER, FHIDVIN OG FRINKS.... VI HÅBER OG TROR PÅ, AT DET BLIVER EN FANTASTISK DAG!
VI GLÆDER OS VANVITTIGT TIL AT SE JER!

FORELØBIG DAGSORDEN:

- Velkomst og fællessang
- Formandens beretning
- Præsentation af opstillede formandskandidater
- Præsentation af opstillede bestyrelseskandidater
- Forelæggelse af det reviderede regnskab
- Godkendelse af div. overenskomster
- Valg af formand
- Valg af bestyrelsesmedlemmer
- Valg af revisorer
- Fastsættelse af kontingent
- Emner til debat
- Afslutning og fællessang

.....og så er der fest

*14 dage før generalforsamlingen modtager alle
medlemmer med posten den endelige dagsorden
samt andet materiale til generalforsamlingen.*

FORMANDSVALG:

Henrik Petersen genopstiller
Christian Damsgaard opstiller
Katja Elgaard Holm opstiller

FØLGENDE BESTYRELSESMEDLEMMER ER PÅ VALG OG GENOPSTILLER:

Julie Carlsen, Christian Damsgaard, Joen Seemann Højerslev,
Laura Kold, Johannes Mannov og Ina-Miriam Rosenbaum

FØLGENDE BESTYRELSESMEDLEMMER ØNSKER IKKE GENVALG:

Ane Marie Fjelstrup og Lars Huniche

FØLGENDE BESTYRELSESMEDLEMMER ØNSKER AT FRATRÆDE:

Henrik Jandorf

FØLGENDE BESTYRELSESMEDLEMMER ER IKKE PÅ VALG:

Peder Dahlgaard, Rasmus Hammerich, Katja Elgaard Holm,
Ann Eleonora Jørgensen, Lars Lippert og Jacob Stage

VALG AF KRITISKE REVISORER:

Forslag til genvalg af Paul Hüttel og Holger Perfort

NYE KANDIDATER TIL FORMANDSPØSTEN OG BESTYRELSEN

Stil op til bestyrelsen og få en mulighed for at deltage i et meningsfuldt arbejde for alle kollegerne i branchen.

Nye kandidater til valgene kan melde sig frem til 1. april 2009. Tilmeldingen skal være bilagt en personlig præsentation på max. ½ A4-side og meget gerne et vellygnende foto i høj opløsning. Den 1. april er allersidste frist, da vi i år layouter/trykker generalforsamlingsmaterialet eksternt. Hvis du allerede nu ved, at du stiller op, vil vi blive glade for at modtage din præsentation så tidligt som muligt.

TILMELDING TIL FESTEN (EFTER GENERALFORSAMLINGEN)

Vi holder vores årlige forårsfest, hvor der vil være musik og hygge og som altid blive budt på dejlig mad, hvortil drikkevarer kan købes til rimelige priser. Da vi holder arrangementet eksternt i år - i det gamle radiohus' kantine - vil vi meget gerne have en tilkendegivelse af, hvor mange der kommer, så vi er nogenlunde sikre på at der er nok til alle.

Tilmeld dig på hjemmesiden under 'Om forbundet'/'Generalforsamling' (gerne inden 1. april).

TRANSPORT FRA PROVINSEN

I år arrangerer vi fælles transport fra provinsen til generalforsamlingen. Tilmeld dig via tilmeldingsblanketten på hjemmesiden under 'Om forbundet'/'Generalforsamling' senest 1. april. Der er afgang fra Ålborg Rutebilstation, søndag den 3. maj 2009 ca. kl. 06.15, herefter kører bussen til Århus Musikhus, hvor den er ca. kl. 7.45. Næste stop bliver Odense v/McDonald (Afkørsel 50) ca. kl. 09.30 og så går turen til København, hvor I gerne skulle være kl. ca. 11.30. Bussen kører retur fra København kl. ca. 22.30 og stopper igen i Odense, Århus og er tilbage i Ålborg kl. ca. 03.00.

NYE REGLER FOR JOBSØGNING

MERE KVALITET OG MINDRE KVANTITET. SÅDAN HÅBER DSF, AT DE NYE RETNINGSLINIER FOR LEDIGES JOBSØGNING VIL UDMØNTE SIG I VIRKELIGHEDEN.

I begyndelsen af februar blev retningslinjerne for lediges jobsøgning ændret med øjeblikkelig varsel. Kravet om fire ansøgninger om ugen blev droppet og erstattet af nye retningslinjer, der lægger op til en mere individuel behandling af de ledige.

Henrik Petersen tror på, at den nye praksis fra a-kassernes side vil være en forbedring i forhold til de ledige DSF-medlemmer.

"Samlet set tror jeg på, at det bliver bedre end systemet med de fire ansøgninger om ugen. Der lægges i vejledningen til a-kasserne op til, at der skal ses langt mere på det enkelte medlems situation og forudsætninger. Der skal mere fokus på den enkelte end på statistikker over, hvor meget der er søgt. Kort sagt kvalitet i stedet for kvantitet," siger han.

Han er tilfreds med, at der nu vil blive taget hensyn til særlige arbejdsmarkeder som det kunstneriske, hvor stort set al jobsøgning foregår mundtligt.

"Den type jobsøgning indgår nu på lige fod med den skriftlige, når a-kassen skal vurdere, om man står til rådighed. Så alt i alt kan det blive positivt, hvis a-kassen vil udnytte mulighederne i den nye vejledning."

VIGTIGT MED GODT SAMARBEJDE

Den nye vejledning til a-kasserne indeholder dog også nogle muligheder for, at a-kassen kan føre et skærpet tilsyn med den ledige, hvis a-kassen vurderer, at den ledige ikke er seriøs nok i sin jobsøgning. Derfor mener Henrik Petersen, at det bliver afgørende, at der bliver et godt og tillidsfuldt forhold mellem de ledige og a-kassens medarbejdere.

"Det er i meget højere grad en individuel vurdering, der kommer til at foregå. Derfor får det afgørende betydning, hvor godt samtalen mellem a-kassen og den ledige foregår. Det bliver af stor betydning, at sagsbehandlere har et godt kendskab til vores arbejdsmarked, og derfor er det vigtigt med de særlige kunstnerteams i a-kassen," siger han og tilføjer:

"Jeg vil råde medlemmerne til at være godt forberedt til møderne i a-kassen og gå til dem i en positiv forventning om, at de i samarbejde med a-kassen kan få lavet en fornuftig jobplan, der tager hensyn til de særlige forhold, der er på vores arbejdsmarked."

DSF vil som hidtil være i tæt dialog med FTF-A i forhold til uddannelse af de medarbejdere, der har med DSF's område at gøre. Samtidig vil man følge den nye praksis omkring jobsøgning nøje. ■

DE NYE RETNINGSLINIER

- A-kassen skal senest efter fire ugers ledighed udarbejde en individuel plan for jobsøgningen i samarbejde med den ledige. Planen skal bl.a. pege på forskellige fagområder med gode muligheder for beskæftigelse. Hvis der ikke er tilstrækkeligt med arbejde inden for den lediges eget fagområde, skal der også søges job på andre områder. Planen revideres løbende.
- Den ledige skal ved vejledningssamtalen som noget nyt medbringe eksempler på jobansøgninger, så a-kassen kan vejlede om, hvordan jobsøgningen kan forbedres. Ansøgningerne bruges også til at vurdere kvalitet og seriøsitet af jobsøgningen.
- På fagområder, hvor der primært søges job mundtligt, skal der redegøres mundtligt for jobsøgningen.
- Hvis a-kassen er i tvivl om jobsøgningens seriøsitet, skal a-kassen forlange kopi af samtlige ansøgninger i en bestemt periode. Hvis der er tale om områder, hvor mundtlig jobsøgning er det mest almindelige, skal der redegøres mundtligt for disse ansøgninger.

NY FILMFESTIVAL SATSER PÅ UNGE TALENTER OG NYE TENDENSER

NÅR KØBENHAVNS NYE INTERNATIONALE SPILLEFILMSFESTIVAL CPH:PIX RULLER DEN LILLA LØBER UD I APRIL, ER DET MED 170 NYE FILM PÅ PROGRAMMET. PUBLIKUM FÅR MULIGHED FOR AT SMUGKIGGE PÅ FORPREMIERER PÅ NOGLE AF DE FILM, SOM LIGE NU KÆMPER OM DE STORE FILMPRISER RUNDT OMKRING I VERDEN.

Af Stine Thomas Larsen, stl@skuespillerforbundet.dk

Eldorado / Films Distribution

Festivalleder Jacob Neiiendam

CPH:PIX retter den 16.-26. april projektørlyset mod nye talenters kunstneriske mod med en række tiltag, der sætter fokus på nye kreative veje og samarbejder hen over de vante filmgrænser – og resultatet skulle gerne gøre det mere attraktivt at gå i biografen.

Festivalchef Jacob Neiiendam fortæller til Sceneliv, at han finder det væsentligt at tage udgangspunkt i den tid, vi lever i:

"Vi tager ikke udgangspunkt i en skabelon fra tidligere filmfestivaler, men tager derimod udgangspunkt i det nye. Vi går dog ikke ud og genopfinder rammen, men det handler om at være kritiske overfor, at der ikke er alt for meget 'plejer' i det. Vi ser på, hvordan er verden i dag – hvordan mediebrugerens er i dag, hvilket en filmfestival skal kunne rumme. Vi skal tage stilling til, at det er København, vi befinder os i, og hvad vi kan gøre med festivalen, som er noget specielt. Det er et mål for os, at skabe en festival, som folk føler sig velkomne til."

CPH:PIX er blevet til ved fusionen af de to allerede etablerede festivaler NatFilm Festival og Copenhagen International Film Festival. Med erfaringerne herfra er det festivalledelsens ønske at skabe rammen om en ny filmfestival, der sætter fokus på nye ideer, tendenser og talenter, der tegner filmverdenen anno 2009. Fusionen ser Jacob Neiiendam som en styrke:

"Vi har samlet alle de erfaringer, vi har fået gennem arbejdet med de to festivaler. Vi tager udgangspunkt i, hvordan verden har ændret sig siden de forrige festivaler, og det er et stærkt ønske, at festivalen skal signalere noget nyt. Alle vil kunne finde noget, som er noget for dem, det er den måde, vi har slået festivalerne sammen på."

Rygraden er et kvalitetsmæssigt filmprogram, men Jacob Neiiendam er også godt klar over, at den gammeldags måde at lave filmfestivaler på ikke længere er mulig. Folk er i dag forbundet på andre måder og har blandt andet via internettet fået nye muligheder for at se film. Men her handler det om at markere sig som en festival, der i kraft af et kvalitetssikkert program muliggør unikke filmoplevelser, hvor langt størstedelen af de viste film er uden for dansk biografdistribution.

Tokyo sonata / Fortissimo Film

NYE 3D-FILM

I festivalens filmprogram afspejles de nye tiltag i form af samarbejder på tværs af kunstgenrer og kulturinstitutioner med fokus på de debuterende filminstruktører, nye talenter og filmtendenser.

Foruden de nye talenter sætter CPH:PIX spot på nye teknologier ved forevisninger af 3D-film for at vise, hvordan teknologien kan anvendes, når der skal fortælles en historie med levende billeder. Ifølge Jacob Neiiendam lurer den tredimensionelle filmrevolution lige rundt om hjørnet, og den amerikanske filmindustri satser stort på at give den nye digitale 3D-film sit gennembrud i 2009. Han mener, at teknologien er væsentlig at introducere, fordi den på sigt vil bringe nye interessante redskaber for filminstruktører. Derfor præsenteres en helt ny biografoplevelse med en række film af denne type, som de danske biografer i dag ikke har mulighed for at vise.

VÆGT PÅ FILMISK HÅNDVÆRK OG SKUESPIL

Festivalen viser et bredt udvalg af spillefilm inden for alle genrer fra hele verden. De omkring 170 film har udspring i alle verdenshjørner og spænder fra asiatisk avantgarde til politisk action, socialrealisme, romantiske komedier, dramaer og kult-film. De kredser om temaer fra krig, kærlighed, desperation, grænsen mellem fantasi og løgn – til japansk hverdagsliv, familie, svigt og stormende forelskelse.

"En filmfestival skal kunne rumme alle slags film. Det handler om at finde kvalitetsfilmene, og kvalitet kan man finde i alle filmgenrer. Film fra Asien, USA, Europa – hele verden. Det er meget bredt, men der kommer også til at være et nationalt fokus," fortæller Jacob Neiiendam og fortsætter:

"Alle film er potentielle til at blive vist på festivalen, såfremt filmene fungerer i deres egen ret. Derfor kigger vi filmene igennem ud fra deres egne præmisser, og så vægter vi kvaliteten i det filmiske håndværk samt i skuespillet."

CPH:PIX ønsker at markere sig som alternativet til den

gængse danske biograf, hvor mulighederne for at se mere eksperimentelle og lav-budgettede film er begrænsede. Festivalledelsen foretager en kvalitativ udvælgelse af de bedste spillefilm fra det forgangne år ved at rejse rundt til forskellige filmfestivaler. Derudover er filminstruktører i hele verden opmærksomme på festivalens eksistens og sender dem deres film i håbet om at slippe gennem nåleøjet.

PUBLIKUM I CENTRUM

CPH:PIX er en publikumsfestival, og der er film for enhver aldersgruppe og smag. Publikum og den gode filmoplevelse er i centrum på Københavns nye filmevent, der ønsker at bringe mennesker sammen om gode og nyskabende film fra hele verden.

"Det er vigtigt, at publikum føler, det er en festival, de kan være en del af," understreger Jacob Neiiendam og fortsætter:

"Vi vil med festivalen signalere, at det er *din* festival – uden dig giver det ingen mening, idet vi laver festivalen for publikums skyld. Fokusset ligger på, at skabe nogle fantastiske biografoplevelser, og alle de aktiviteter, vi laver, er for publikums skyld."

Der afholdes diverse publikumsaktiviteter, som går på tværs af filmgenrer blandt andet i form af koncerter, dokumentarfilm, debatter med filminstruktører samt seminarer om de kunstneriske muligheder, der opstår, når man blander computerspilsteknologi og film. Derudover spiller publikum en central rolle ved uddelingen af den ene af festivalens to priser.

NYT TALENT BELØNNES

Filmfestivalen præsenterer Politikens publikumspris på 125.000 kr., hvor 20-30 film på tværs af programmet udvælges. De afspejler festivalprogrammets film, der ikke er i dansk biograf-distribution, men fortjener at komme det. Vinderfilmen får støtte til distribution og lancering i Danmark. På denne måde får publikum mulighed for at påvirke filmudbuddet i de danske biografer.

Private lessons / Films Distribution og Nature Dancer / Fortissimo Film

Hovedkonkurrencen er helliget debuterende spillefilmsinstruktører, hvilket er usædvanligt for en filmfestival. Det er festivalledelsens ønske at præsentere nogle af tidens mest visionære talenter på deres vej op. I konkurrencen dystes 10-12 udvalgte film om prisen 'New Talent Grand Prix'. Her belønner en professionel jury det største talent med 50.000 euro som hjælp til instruktørens næste film. Denne måde at kunne hjælpe nyt talent på er en væsentlig motivationskilde for folkene bag filmfestivalen.

SKAL FUNGERE I KØBENHAVN

Det er visionen for CPH:PIX at gøre sig gældende internationalt, men da de økonomiske midler er relativt knappe, satser festivalen på at markere sig via kreativitet. Efter Jacob Neiiendams opfattelse vil festivalens mange arrangementer og aktiviteter, der afholdes sideløbende med filmforevisningerne, tiltrække udlandet.

Han pointerer dog, at den væsentligste mission er, at festivalen fungerer i København og i Danmark. Det primære formål er, at publikum i København får en god filmoplevelse, når de sætter sig til rette i biografmørket og får præsenteret nye filmiske talenter og anderledes måder at lave film på. ■

OM CPH:PIX

- CPH:PIX løber af stablen d. 16.- 26. april 2009.
- Hovedsædet er Dagmar, hvor der foregår aktiviteter på daglig basis. Derudover vises film i biografer samlet omkring centrum af København.
- CPH:PIX er en del af Copenhagen Film Festivals, som er den nye fælles organisation for Københavns tre store filmfestivaler:
 - Spillefilmsfestivalen CPH:PIX
 - Dokumentarfilmfestivalen CPH:DOX
 - Børne- og ungdomsfilmfestivalen Buster.
- Det endelige filmprogram offentliggøres omkring d. 27. marts 2009.
- 10-12 udvalgte film af debuterende filminstruktører dystes om festivalens hovedpris, New Talent Grand Prix, på 50.000 Euro.
- Oplysninger kan findes på www.cphpix.dk samt på filmfestivalens facebook-profil.

UDPLUK AF FESTIVALENS FILM

- 'Bronson'. Instr. Nicolas Winding Refn, 2009.
- 'Mammoth'. Instr. Lukas Moodysson, 2009.
- 'The Wrestler'. Instr. Darren Aronofsky, 2008.
- 'Public Enemy Number One'. Instr. Jean-François Richet, 2008.
- 'Rachel Getting Married'. Instr. Jonathan Demme, 2009.
- 'Better Things'. Instr. Duane Hopkins, 2008.
- 'Private Lessons'. Instr. Joachim Lafosse, 2008.
- 'Le Chant Des Mariées'. Instr. Karin Albou, 2008.
- 'The Investigator'. Instr. Attila Galambos, 2008.
- 'Tokyo Sonata'. Instr. Kiyoshi Kurosawa, 2008.
- 'Native Dancer'. Instr. Gulshat Omarova, 2008.
- 'Moscow, Belgium'. Instr. Christophe van Rompaey, 2008.
- 'The Joy of Singing'. Instr. Ilan Duran Cohen, 2008.
- 'Eldorado'. Instr. Bouli Lanners, 2008.

BARSEL MED BEDRE ØKONOMI

HVIS MAN KAN GÅ PÅ BARSEL UNDER ORDNINGEN BARSEL.DK, GIVER DET FLERE PENGE TIL FAMILIEN.

I det seneste halve år er en håndfuld ledige medlemmer af DSF gået på barselsorlov under ordningen barseldk. Ordningen kan benyttes af freelanceansatte, hvis de kan finde en arbejdsgiver, der vil ansætte dem i barselsperioden. Sceneliv har stillet socialkonsulent Nanna Møller en stribe spørgsmål om barseldk.

Hvad er barseldk?

I 2006 etablerede Beskæftigelsesministeriet som en del af barselsudligningsloven ordningen barseldk, der skal sikre, at privatansatte får mulighed for at gå på barsel, og at virksomhederne kan få refunderet nogle af udgifterne ved at have ansatte på barsel. Formålet med loven er at udligne arbejdsgivernes udgifter til løn under barselsorlov og dermed fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd på det private arbejdsmarked. Loven giver arbejdsgiverne mulighed for at få refunderet helt op til knap 22.800 kr. pr. måned.

Hvad kan ordningen betyde for DSF's medlemmer?

De allerfleste af vores medlemmer er freelancere og dermed henvist til at være på almindelige barselsdagpenge fra kommunen under barsels- og forældreorlov. Barselsdagpenge svarer til det beløb man får, når man er på dagpenge, altså i øjeblikket ca. 15.500 kr. pr. måned.

Hvis man i stedet kan blive ansat af en arbejdsgiver i barselsperioden, og arbejdsgiveren udnytter udligningen barseldk maksimalt, vil man i stedet have en månedsløn på ca. 24.800 kr.

Hvad skal DSF-medlemmet gøre?

Man skal finde en arbejdsgiver, der vil ansætte én i den periode, man er på barsel – dvs. fra 4 uger inden forventet fødsel til og med 20 uger efter. Jeg vil opfordre medlemmerne til at kontakte arbejdsgivere, de tidligere har været ansat hos, eller som de fremover vil have et samarbejde med, for at høre, om de vil indgå en aftale om ansættelse i barselsorloven. Men samtidig er det ikke noget krav for at bruge ordningen, at det skal være en arbejdsgiver, som man tidligere har haft eller efterfølgende skal have ansættelse hos, så i princippet kan ens lokale købmand eller et familiemedlem med egen virksomhed ansætte én.

Hvad kræves der af arbejdsgiveren?

Arbejdsgiveren skal udfærdige et ansættelsespapir/kontrakt for de 24 uger, melde til kommunen, at kvinden er ansat, hver måned udbetale løn og indbetale div. bidrag (AMB, ATP osv.) og herefter søge om refusion fra barseldk, som så sørger for at overføre refusionen direkte til arbejdsgiverens konto. Alt dette foregår elektronisk. En ansættelse under barselsorlov er desværre ikke helt uden udgifter for arbejdsgiveren, for refusionen dækker ikke feriepenge, arbejdsmarkedsbidrag og et par andre småbidrag. Samlet set vil arbejdsgiveren derfor have en udgift på ca. 5000 kr. pr. måned.

Hvis du vil vide mere om mulighederne i barseldk, så ring til Nanna Møller på tlf. 33 24 22 00.

NYE AGENTURER FOR SANGERE

KUNSTNERE HILSER DE NYE AGENTURER FOR KLASSISKE SANGERE VELKOMNE. INTERESSEN ER SÅ STOR, AT AGENTURERNE OFTE MÅ AFVISE SANGERNE.

Af Stine Thomas Larsen, stl@skuespillerforbundet.dk

■ For en sanger kan en agent være afgørende for karriereforløbet, da de ofte har en finger med i spillet, når det gælder promovning, auditions og kontrakter. Men det kan være vanskeligt for sangere at få en aftale med et agentur, fordi de fleste satser på et begrænset antal klienter.

I de senere år har nye danske agenturer for klassiske sangere imidlertid set dagens lys. Tidligere var kunstnerne enten i stald hos Danmarks største managementbureau for klassiske kunstnere, Tivoli Artists, eller de havde rettet blikket mod udlandet for at få råd og vejledning.

I takt med en stigende efterspørgsel er de danske agenturer Copenhagen Artists, Lindberg Management og Crescendi opstået. Alle er de agenturer for både sangere og andre kunstnertyper. Fælles for dem er en stor erfaring med det klassiske musikliv. De har solide netværk, der rækker ud over landets grænser, og agenturerne har oplevet så stor interesse fra sangerne, at mange henvendelser er blevet afvist.

KONKURRENCE TILTRÆNGT

Da sangeragenturer før i tiden var svagt repræsenteret i Danmark, er interessen fra de klassiske sangere massiv, fortæller Jacob Soelberg, leder af Copenhagen Artists.

Copenhagen Artists har eksisteret siden 2006 som agentur for dirigenter, instrumentalister og ensembler, men på grund af et stigende behov begyndte de i november 2008 også at arbejde med sangere. Agenturet stiller som krav, at de er gode sangere af høj kvalitet.

"De nye agenturer er opstået som en naturlig udvikling, idet der i dag er større krav fra sangerne," siger Jacob Soelberg.

Han ser det som en fordel for både kunstnere og agentbureauer. Konkurrencen øges, og kunstnerne får mere at vælge imellem.

Sangeragenturet Crescendi opstod i januar 2008 og har

fokus på sangere af højt internationalt format, men er samtidig agentur for enkelte instrumentalister og dirigenter. Bureauets hurtige succes forklarer leder, Michael Morelli, med den øgede efterspørgsel på agenter, også fra udenlandske kunstnere:

"Der er en stor interesse omkring Crescendi – også fra udenlandske kunstnere som gerne vil promoveres i Skandinavien," siger han.

Sangeragenturet skiller sig ud blandt de danske konkurrenter ved i høj grad at satse på internationale kontakter. Og konkurrence på markedet stimulerer aktiviteten, siger Michael Morelli.

"Miljøet trængte til konkurrence. Tivoli Management havde det hjemlige marked, derfor var der behov for et agentur som Crescendi med fokus på internationale kontakter. På denne måde kommer kunstnerne mere ud i verden i stedet for mest at være i Skandinavien, som det ofte før var tilfældet."

EN FORDEL FOR SANGERNE

Tenorsanger Thomas Præstegaard hilser de nye agenturer velkomne og ser fordele i en øget konkurrence, da det kan skabe bedre forhold for sangerne.

"Det betyder forhåbentlig, at sangerne vil kunne få bedre kontrakter og arbejdsforhold. Der er jo ikke opstået flere jobs, fordi agenturerne er opstået – dog kan det være, at nogle af agenturerne har mulighed for at skaffe forbindelse til udlandet. Det vil være et tiltrængt pust for dansk agentvirksomhed."

Thomas Præstegaard håber dog ikke, at den øgede konkurrence bevirker, at agenturerne får for lidt tid til at varetage den enkelte kunstners behov.

"På den anden side er det en oplagt mulighed for dem til at forny sig og vise, at de har, hvad der skal til for at holde på sangerne," siger han. ■

HVAD VIL DU GERNE LÆSE OM?

HAR DU IDEER TIL EMNER, VI KAN TAGE OP I SCENELIV, SÅ SEND EN MAIL TIL PIA MØLLER MUNKSGAARD (PMM@SKUESPILLERFORBUNDET.DK) ELLER RING PÅ 33 24 22 00.

LIGE VILKÅR?

DETTE ER DEN ANDEN ARTIKEL I SCENELIVS SERIE AF INTERVIEWS MED FORSKELLIGE ARBEJDSGIVERE OG ANDRE 'GATEKEEPERE' OM LIGESTILLING OG OM, HVAD DE KAN – OG VIL – GØRE FOR AT PÅVIRKE I RETNING AF MERE LIGHED. I SIDSTE NUMMER INTERVIEWEDE VI MANUSKRIPTFORFATTER MAI BROSTRØM. SIDSTE ARTIKEL BRINGES I MAJ-NUMMERET.

SOM OPFØLGNING PÅ DSF'S STORE LIGESTILLINGSUNDERSØGELSE LØN OG KØN I 2008 HAR FORBUNDETS LIGEBEHANDLINGSUDVALG ENDVIDERE GENNEFØRT EN RÆKKE DIALOGMØDER MED FORSKELLIGE ARBEJDSGIVERE OG ANDRE 'GATEKEEPERE' I BRANCHEN OM LIGESTILLING MELLEM KØNNENE OG LIGEBEHANDLING I DET HELE TAGET.

DEN KULDSEJLEDE KVINDESÆSON

DIREKTØREN FOR ODENSE TEATER, KASPER WILTON, MENER, AT KVINDER ER NOGLE SKRAPPE BANANER, OG AT KVOTER FOR KØN NÆRMER SIG DET FASCISTOIDE. MEN HAN ANERKENDER KVINDERS TRÆNGTE POSITION I SKUESPILLERFAGET – OG HAR OVEN I KØBET FØRSØGT AT GIVE INDEVÆRENDE SÆSON PÅ ODENSE TEATER ET SÆRLIGT FOKUS PÅ KVINDER OG KVINDEROLLER. DET MÅTTE HAN DOG OPGIVE.

Af Johan Seidenfaden Foto: Odense Teater/Presserum

Odense Teaters direktør, Kasper Wilton, oplever ikke, at kvinder er dårligere til at forhandle løn.

■ Gangen op til Kasper Wiltons kontor på Odense Teater er fuld af aktivitet, og stemningen virker munter på sådan en almindelig mandag. Forklaringen finder man muligvis på væggens store opslagstavle, der domineres af dagsfriske, meget rosende anmeldelser af teatrets opsætning af 'Breaking the Waves'.

"Ja, der er jo herligt," siger teaterdirektøren, mens han sætter sig ved bordet på sit kontor hektisk tyggende på en trekantssandwich.

Forestillingen, som Kasper Wilton selv har iscenesat, er baseret på Lars von Triers manuskript, der nok handler om en kvinde, men alligevel har klar overvægt af manderoller. Ligesom i Odense Teaters ensemble, der har tre mænd for hver to kvinder.

"Den fordeling afspejler ganske klart fordelingen af herre- og kvinderoller i den gængse dramatiske litteratur. Og længere er den egentlig ikke," forklarer Kasper Wilton.

Det er med andre ord, mener teaterdirektøren, den vigtigste forklaring på, at arbejdsløshedsraten er længere for kvinder, og det ser ikke ud til at ændre sig foreløbigt.

"Selv i ny dramatik skrevet af kvinder, er der flere herreroller end kvinderoller. Meget interessant. Der er altså ikke nogen manuskriptforfattere, der bryder grundlæggende med det mønster. Og det kan man så gøre to ting ved: Man kan prøve, som det er forsøgt nogle gange, at lade klassiske roller som Julius Cæsar blive spillet af kvinder – og det bliver oftest noget pladder – eller man kan forsøge at påvirke nutidens dramatikere til

Mette Maria Ahrenkiel i 'Hedda Gabler' - et af Odense Teaters opsætninger, der har fokus på kvinderoller. Foto: Odense Teater

at skrive mere for kvinder," siger direktøren, mens han synligt overraskes over, at der også er skinke i den sandwich, han er i gang med at fortære.

KVINDER BEDST EFTER 40

Kasper Wilton fortæller, at teatrets ledelse havde besluttet, at sæson 2008/2009 skulle have et særligt fokus på kvinder. På Odense Teater har hver sæson et tema – forrige sæson var det 'tro' – men det er åbenbart ikke alle temaer, der lader sig realisere.

"Det viste sig ret hurtigt, at selv om vi har en del kvindetitler og kvindefigurer, der præger vores sæson – som for eksempel 'Breaking the Waves' og 'Frøken Julie' – så var det rigtigt svært at fylde en hel sæson ud. I hvert fald på et teater som vores, der spiller mellem 11 og 15 egenproducerede forestillinger. Så derfor ændrede vi det til at være en sæson om 'de måske egnede'. Det har været interessant at se, hvor vanskeligt, det egentligt kan være, og det har åbnet vores øjne for kvinders placering i teaterlandskabet," fortæller Kasper Wilton, der også nævner 'Hedda Gabler' og 'Pietá' som egentlige kvindetitler på dette års program.

"Men også fordi – og nu bliver jeg døddiskriminerende – at kvindelige skuespillere bliver mest spændende, når de når de 40. Det er dér, der sker noget i kvinden, og det er dér rollerne forsvinder. Det er da fuldstændigt urimeligt," nærmest råber Kasper Wilton.

"Derfor har vi har valgt at lade 'Frøken Julie' være en ældre kvinde på 55. For at give et andet spænd og for at give gode roller også til modne spillere. De hænger altså virkelig ikke på træerne."

Men det her ytrer du vel overfor forfatterne?

"Nej, ikke i tilstrækkelig grad, det må jeg indrømme. Og det er sikkert også for dårligt. Men når jeg nu får et fremragende stykke ind, der handler om fire mænd på tur, så er det svært at sige: Kan det ikke handle om fire kvinder i stedet for."

Men kunne man så ikke forestille sig, at I bestilte nye stykker med en bestemt rollefordeling?

"Det kunne man sagtens. Og man kan også forestille sig, at det gik hen og blev godt. Men sandsynligheden, for at det bliver mindre godt, er klart større, når man starter med at lægge den slags klare begrænsninger. Hvis man bestiller et stykke, hvor der skal være så og så mange kvinder med i den og den aldersfordeling, så tror jeg ofte, at det kan ende med at blive et behjertet forsøg i stedet for et virkeligt godt stykke. Og der må jeg nok erkende, at jeg som teaterchef går efter det gode stykke."

"Men jeg kunne faktisk godt være fristet af at bestille et stykke kun for kvinder. Vi har haft både tørklædemonologer og vaginamonologer, som er fremragende tekster. Det irriterer mig bare, at disse tekster typisk er intimteater. Jeg har lavet dem begge to, og det var jeg glad for, men det er typisk mændene, der tegner billedet – det er kvinden set gennem mændenes optik."

Selv om 'Breaking the Waves' handler om en kvinde, er der stadig flest roller til mænd i stykket Her ses Cecilie Stenspil og Anders Gjellerup Koch.
Foto: Odense Teater

MOD FREM FOR KVOTER

Kasper Wilton er også afvisende overfor tanken om at anvende kvoter, hvor en myndighed eller en kulturinstitution stiller krav om en bestemt kønsfordeling.

"Jeg mærker, at nogle advarselslamper blinker. I forvejen synes jeg, at man kan blive ret fascistoid i den gode menings navn. Når Kaptajn Haddock hverken må ryge eller drikke whisky, så synes jeg, vi er ude i et kunstnerisk overgreb. Nu er Nøddebo Præstegaard pludselig blevet et politisk sprængfarligt stykke, fordi fjerde akt indledes med en lang scene, der kun handler om at ryge pibe. Det er jo fuldstændigt fantastisk."

"Det er vanskeligt at lave regler og kvoter for sådan noget. Man bør i stedet ansætte de kunstnerisk ansvarlige, der har lyst og mod til at lade deres teater afspejle det, der sker ude i samfundet. Når man begynder at sætte regler op, er det det samme som at sige, at vi ikke tror på kunsten, og på at de folk, der er sat til at varetage det, dur. Vi skal bare have modet til at spille nogle forestillinger, der afspejler samfundet på godt og ondt med både brune, overvægtige og rygende mennesker."

At kvinder generelt lønnes dårligere end mænd blev dokumenteret i Skuespillerforbundets undersøgelse 'Løn og Køn' fra 2007. Som forklaring blev først og fremmest angivet den længere arbejdsløshedskø, men mange kvinder angiver også deres egen tilbageholdenhed i lønforhandlingssituationen som afgørende.

Mærker I, at kvinder ikke er så gode til at forhandle løn?

"Nej, det synes jeg sgu ikke," siger Kasper Wilton og griner. "Jeg ved godt, at der er mange, der siger det. Det kan være fordi, jeg har et meget afklaret forhold til de medvirkende, men jeg synes, at mange kvinder er nogle skrappe bananer."

Gælder det også gæstespillerne?

"Efterhånden er alle skuespillerne blevet så gode til at forhandle, at det er os, der er nødt til at slå bremsen i en gang imellem. Og det her agentvæsen er jo også kommet for at blive. Personligt har jeg ikke oplevet, at kvinder er svagere forhandlere end mænd. Og det er egentlig fedt. Indimellem har jeg haft ægtepar ansat her, og så har det faktisk været kvinden, der har været den skrappe, og manden, der er flink." ■

KASPER WILTONS RÅD TIL KVINDELIGE SKUESPILLERE: HOLD DIG IKKE TILBAGE!

"Det lyder måske lidt spejderagtigt: Ja, I har valgt en helvedes branche, og det tror jeg, I har vidst hele tiden, men man er altså ikke diskvalificeret, fordi man er kvinde. Og man skal ikke holde sig tilbage, fordi man har en ide om, at det er den kvindelige natur. Hvis man har det svært ved at gøre opmærksom på sig selv eller være hård i lønforhandlinger, så må man gøre noget ved det."

EFTERUDDANNELSE – TRÆNING

Alle medlemmer modtog for kort tid siden et brev fra DSFs kursusudvalg om omlæggelse af kursusvirksomheden.

Hermed annonceres så den løbende træning, der kommer til at foregå i skuespillerforbundets prøvesal tirsdag til fredag fra kl. 9 – 11 i perioden 31. marts – 5. juni 2009.

Tirsdag: Stemme/sang – Klaus Møller

Onsdag: Skuespiltræning – Pia Bovin

Torsdag: Kropsvedligeholdelse – Maria Savery første 5 torsdage, herefter Esa-Tuomas Alanne

Fredag: Film/arbejde foran kamera – Nønne K. Rosenring

Du skal ikke tilmelde dig hver gang, men blot afhente et træningskort i sekretariatet til kr. 200. Så har du fri mulighed for at komme og gå til den træning, du finder vigtig og brugbar for dig.

Du behøver ikke komme hver gang, og du kan også bare komme for at kigge.

Vi afkrydser dog, når du kommer, så vi kan føre statistik over, hvor meget træningen bliver brugt.

Husk: efteruddannelse og netværk med kolleger er en vigtig del af vores kunstneriske liv.

Husk også at sende os din rigtige e-mail, hvis du er interesseret i at modtage nyheder om kurser, rejser og andre tiltag, du kan melde dig til.

Følg løbende med på www.skuespillerforbundet.dk

*På kursusudvalgets vegne
Katja holm*

OGSÅ BODIL-REGN OVER FRYGTELG LYKKELIG

Lene Maria Christensen og Jakob Cedergren modtog begge en Bodil-statuette for deres spil i 'Frygtelig lykkelig'. Foto: Karin Alsbrink.

Henrik Ruben Genz' film 'Frygtelig lykkelig' gentog successen fra Robert-uddelingen, da årets Bodil-priser blev uddelt. Filmatiseringen af Erling Jepsens roman blev kåret som årets bedste film af Bodil-komiteen.

Lene Maria Christensen og **Jakob Cedergren** fik priser for deres spil i filmens hovedroller, mens **Kim Bodnia** fik for bedste birolle i samme film.

Sarah Boberg fik prisen for bedste kvindelige birolle for sit spil i 'To verdener', instrueret af Niels Arden Oplev.

Bodil-komiteen kårede 'There Will Be Blood', instrueret af Paul Thomas Anderson, til bedste amerikanske film, og 'Lad den rette komme ind', instrueret af Tomas Alfredson, som bedste ikke-amerikanske film.

LANDET DER FORSØGTE AT SLÅ TEATRET IHJEL

TEATER OG SCENEKUNST HAR OVERLEVET FOLKEMORD, BORGERKRIG OG USTABILITET I CAMBODJA – I DAG KÆMPER DET FATTIGE SYDØSTASIATISKE LAND FOR AT BEVARE TRADITIONERNE, HÅRDT PRESSET AF TABT TALENT, MANGLENDE UDVIKLING OG EN STIGENDE VESTLIG INDFLYDELSE.

Af journalist Anya Palm Foto: Heng Chivoan

■ En stille fløjte uden egentlig melodi bryder tavsheden i et lille, udendørs teater i Cambodjas hovedstad, Phnom Penh. Scenen, der ikke er mere end en meter fra den forreste række af de hårde ujævne træbænke, bliver langsomt lyst op, og musikken tager til. Samtlige skuespillere, der om lidt skal opføre den klassiske cambodjanske teaterforestilling 'Hanuman', kommer ind, alle iført deres dragter. De går med alvorlige ansigter hen og sætter sig med ryggen til publikum. En efter en knæler de stille foran et opstillet alter. Ingen klapper. Forestillingen er ikke begyndt endnu. Først skal de cambodjanske kunstnere bede til ånderne om en god forestilling. Derefter går de alle stille ud igen, og tæppet går for. Så starter det.

"Kære gæster. Velkommen til Sovannah Phum Theater..." siger en mand på engelsk og præsenterer først sig selv og dernæst aftenens forestilling.

TEATER ER IKKE OPTRÆDEN

Cambodjas sceneliv er tæt forbundet med hverdagen og landets traditioner. Før teater og dans kom op på en scene i starten af dette århundrede, var optræden, dans og teater en del af

ceremonier i pagoden, bryllupper og når der skulle ønskes regn eller god høst. Teater blev indtil for et par årtier siden ikke regnet for optræden, men som et nødvendigt ritual. Det bærer Cambodjas teaterscene præg af i dag.

"De fleste af forestillingerne handler om livet på landet eller om kærlighed. Vi synger om bjergene og om landskaberne," siger 20-årige Smarky, der studerer dans på University of Fine Arts i hovedstaden. I dag spiller han den mandlige hovedrolle i en klassisk kærlighedshistorie om Hanuman – abekongen, der forelsker sig i havfruernes dronning. Han gør sig klar til at gå på scenen igen, denne gang som Hanuman.

INGEN SNAK OM POLITIK

Sovannah Phum Theater spiller stykker i stilen Lakhoan Niyay – det talte teater. To gange om ugen sætter teateret forskellige traditionelle historier op, som handler om kærlighed og Khmerliv, og på den måde er det lille hyggelige hus med den tilhørende scene meget symptomatisk for landet: Der tales ikke om de voldsomme politiske problemer, Cambodja har været igennem, selvom de var lige ved at slå kunsten ihjel.

Foto fra Sovannah Phum Theater (øverst) og fra rockoperaen 'Where Elephants Weep'.

Cambodjanske dansere agerer fortællere med skygge-dukke, der portrætterer en situation hver i historien om abekongen Hanuman i teatret Sovannah Phum i hovedstaden Phnom Penh.

I 1970 blev landet kastet ud i voldsom borgerkrig, og fem år senere overtog rædselsregimet De Røde Khmerer magten i landet. En kollektiv ledelse med Broder Nummer 1 Pol Pot som førstestrateg tvang Cambodja ud i et ultrakommunistisk projekt, hvor idealet var at skabe et samfund med blot en klasse: Arbejderne. Det gik grueligt galt og resulterede i, at det kvarte af den cambodjanske befolkning enten blev slået ihjel af styret eller sultede ihjel, fordi stort set al ris, der blev dyrket, blev eksporteret ud af landet. Scenekunst, teater og kærlighed var overtrædelser, der blev straffet med døden.

SYNG OM REVOLUTIONEN

"Cambodja har en rig tradition med forskellige udtryksformer. Under De Røde Khmerer holdt de op med at blive opført. De Røde Khmerers ledelse komponerede nye sange og danse, som hylkede landbruget og industrien eller deres revolution," siger Toni Shapiro-Phim, der er antropolog med speciale i performing arts i Cambodja og arbejder som researcher på Khmer Arts Academy.

Hun vurderer, at omkring 80-90 procent af de udøvende kunstnere blev slået ihjel under folkemordet, og da Vietnam gik ind og væltede de Røde Khmerer i 1979, så det sort ud for teaterkunsten i Cambodja.

"Overlevende kunstnere har senere fortalt mig, at det første de gjorde, da De Røde Khmerer faldt, var at gå ud og lede efter andre kunstnere at øve, optræde og undervise sammen med. På en eller anden måde fandt de styrken til at genkalde sig de historier og teknikker, som de havde været tvunget til at glemme fire år tidligere," forklarer hun.

Den nye regering støttede teaterlivet, der langsomt kom tilbage – men med et ændret, uselvstændigt udtryk.

"Mange af trupperne reflekterede det nye regimes politik, så stykkerne handlede om anti-imperialisme mod Vesten eller De Røde Khmerers grusomheder."

VESTEN FREM FOR DANS OG FLØJTER

På scenen i Sovannah Phum teatret lægger Hanuman sine hænder i den smukke havfrues. Hun ville forhindre ham i at befri en tilfangetagen dronning, men fordi han er den kloge abekonge, har han overtalt hende til at hjælpe sig i stedet. Scenens bagtæppe myldrer af fisk, kreeret af reflekteret lys, og

de to erklærer deres kærlighed til hinanden på havets bund. Den blide musik bruser over, og de to elskende vender sig mod publikum og bukker. Historien om Hanuman stammer fra sagaen 'Ramayadan', en saga fra før år 0, og som er kilden til de fleste af Cambodjas traditionelle historier. Det er den tradition, det er svært at genskabe.

De unge er som regel ikke specielt engagerede i det traditionelle teater og i dag – næsten 20 år efter den vietnamesiske regering blev erstattet af cambodjansk konstitutionelt monarki – er de politiske stykker fra firserne heller ikke interessante længere. Det er til gengæld Vesten, popmusik og Hollywood.

"Mange af de ældre skuespillere klager over, at der ikke er interesse for det traditionelle teater længere," siger Shapiro-Phim.

Men hun ser det ikke som en mangel på interesse – det er snarere en mangel på oplevelser.

"Unge mennesker skal jo have mulighed for at se teater og dans for at kunne interessere sig for det, og støtten til teaterkunst og sceneliv i dag er utroligt begrænset."

KUNSTEN KAN IKKE FASTFRYSES

Et af Cambodjas største problemer er, at landet er fattigt, og derfor er der ikke meget overskud. Der er ingen ressourcer til at finansiere teater, og mange har flere jobs eller arbejder mange timer i marken for at brødføde deres familier.

"På den måde er det cambodjanske samfund hårdt presset, når det kommer til at vedligeholde traditioner," siger Shapiro-Phim.

Samtidig skal teatertraditionen udvikle sig, mener hun. Selvom det er vigtigt, at Sovannah Phum Theater bibeholder det klassiske Khmer-udtryk, er der ingen scene, der kan fastfryses i et bestemt udtryk for evigt. I dag er der Coca-Cola skilte ved gaderestauranterne på de kaotiske gadehjørner i hovedstaden, og navne som Ronan Keating, Britney Spears og Christina Aguilera er populære i cd-butikkerne. De nyeste Hollywood-film kan købes for to dollar på alle markederne.

Den verden omfavner Sovannah Phum ikke. Men det gør en helt anden slags optræden, der netop er begyndt at spire. I det franskinspirerede store teater Chenla Theater i den mere mondæne ende af byen står en sanger, Ing Sinthul, midt på scenen. Han holder tonen længe – længere, klarere og højere

Foto fra rockoperaen 'Where Elephants Weep'.

end Cambodja er vant til. Han har et par cowboybukser og en rød t-shirt på, og ved siden af ham er der hængt neon-skilte op for at illustrere gaden lige udenfor. Sangeren stopper og giver plads til, at koret bag ham kan svare.

FØRSTE OPERA NOGENSINDE

Ing Sithul spiller hovedrollen i rockoperaen 'Where Elephants Weep', den første opera nogensinde i Cambodja. Den fortæller en klassisk historie om en ung mand, der forelsker sig i en prinsesse – men i operaen er manden kommet tilbage fra et ophold i USA, hvor han flygtede hen, da hans land gennemgik den revolution, der udviklede sig til folkemord. Det er historien om tusindvis af cambodjanere, der senere vendte tilbage til deres fødeland. Og operaen indeholder kontroversielle elementer af det Cambodja, de fandt: Ing Sinthul søger for eksempel trøst hos en prostitueret, der arbejder for ABC Guinness øl, da han ikke kan få sin elskede prinsesse. Og den prostituerede

tager imod, mens hun synger om ensomhed og væmmelse ved at underholde fulde mænd for håndører.

Historien er skrevet af amerikaneren John Burt.

"Vestlig indflydelse i dag er stærk i Cambodja, så det ville jeg gerne portrættere. Det overskygger de gamle traditioner – så hvordan lærer man unge mennesker at bruge deres egne teknikker? En del af formålet med 'Where Elephants Weep' var at inspirere til nye former for udtryk igennem de traditionelle, så unge kunstnere kan finde deres egen stil med rod i alt, der er deres hverdag i dag," siger Burt til den amerikanske avis The International Herald Tribune.

Operaen havde premiere i november 2008 og er blevet godt modtaget. Trods kritik fra forskellige cambodjanske kunstnere, der mener, at operaen kun er for vesterlændinge og rige khmerer, er forestillingen nået bredt ud, og over hele byen hænger de smukke sandfarvede plakater med en synkende sol og en elefant. Al tekst er på Khmer.

FULDE HUSE I CAMBODJA

For Toni Shapiro-Phim er det omstændighederne mere end indholdet af operaen, der kan inspirere teaterlivet.

"Selvfølgelig – det gælder over hele verden – kan nye former for sceneoptræden igen inspirere nye former og udtryk, og det kan vi godt bruge i Cambodja. En af de mest imponerende ting ved 'Where Elephants Weep' er, at opsætningen er professionel. Det er sjældent, at man ser så høj kvalitet i den tekniske support, og det ændrer hele oplevelsen for publikum, at man har lagt meget i det aspekt. Måske ser folk nu den mulighed i forbindelse med andre produktioner i Cambodja," siger hun.

Operaen har trukket fulde huse, og der er sat ekstra stole ind for at kunne give flere chancen for at se den. Forestillingen slutter med en brusende fremførelse af titelsangen, der er domineret af cambodjansk fløjte og en velspillet el-guitar. Da sangen slutter, og instrumenterne klinger ud, står de to elskende på scenen, ansigt til ansigt med hinanden i hænderne. Så vender de sig begge mod publikum og smiler. Der er stille i salen. En for en rejser publikum sig op – og så begynder de at klappe. Stille, afmålt, tilbageholdende. Og anerkendende. ■

DANS I BILLEDER ➡

FOTOGRAFEN FREDDY TORNBERG HAR I MERE END 30 ÅR FORSØGT AT INDFANGE DANSENS FORTÆLLINGER OG KROPPENS DYNAMIK I SINE POETISKE DANSEFOTOS. LIGE NU KAN ET UDDRAG AF HANS FOTOGRAFIER SES I TOLDKAMMERET I HELSINGØR OG SENERE BLIVER BILLEDERNE VIST I FORBINDELSE MED DANSENS DAGE, DER LØBER AF STABLEN FRA DEN 29. APRIL TIL DEN 2. MAJ. TIL SOMMER VIL DE GODT 30 FOTOS FRA BÅDE DANSKE OG UDENLANDSKE FORESTILLINGER OGSÅ KUNNE STUDERES, NÅR DANSEHALLERNE ÅBNER, OG I AUGUST OG SEPTEMBER PÅ TRANEGÅRDEN I GENTOFTE. SCENELIV HAR PÅ DE FØLGENDE SIDER FÅET LOV TIL AT VISE ET UDDRAG AF Udstillingen.

HVAD GØR KREATIVITET?

- GØR DEN NOGET, OG HVEM GØR HVAD?

WORKSHOP OM KREATIVITET OG FORHOLDET MELLEM TEORI OG PRAKSIS GAV – TRODS MANGLER – STOF TIL EFTERTANKE.

Af Flemming Bang

Jeg skulle have startet prøver 5. januar og have arbejdet med en af mine fortrukne kunstarter helt frem til 3. maj. Men ak, den igangværende finanskrisens kradse klør og vores mildest talt talentløse kulturminister Carina Christensens ufattelige mangel på handlekraft medførte, at min arbejdsgiver, Nyt Dansk Musikteater, måtte dreje nøglen om dagen

før, jeg skulle sætte tænderne i juleanden. FUCK og tak for julegave; *Når du strammer garnet, kvæler du jo barnet.*

Nå, men hvad så?? Jeg er da ikke sådan at slå af pinden. Jeg skulle videre. Jeg måtte finde en vej for at holde mit kreative jeg på rette kurs. Denne finanskrise skulle ikke få skovlen under mig.

Jeg surfede rundt på nettet en sen aften. DSF's hjemmeside? Et seminar? *Hvad gør kreativitet? Workshop om forholdet*

mellem teori og praksis! Wauuu... Og så var det ganske gratis.. og der ville blive serveret både kaffe, kage og frokost. Jamen for den da... det er jo lige mig.

For jeg skal da gerne her erkende, at jeg allerede nu har haft diverse jobs for det private erhvervsliv, som mener, at jeg har visse kreative kvaliteter, som de gerne vil betale en klækkelig sum for. Og nu var det så Taastrup Teater og Institut for Kunst- og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet, der var gået sammen om at lave et seminar, hvor man med deltagelse af både erhvervslivet, kunsten og videnskaben ville undersøge kreativitetens væsen.

Efter at have set programmet meldte jeg mig. Og så ville skæbnen, at Sceneliv bad mig fortælle dig kære læser/kollega om mine oplevelser og udbytte af dette møde mellem teori og praksis.

DÅRLIGT KIG TIL KREATIVITETEN

Et af dagens omdrejningspunkter var forestillingen 'Spejlvendt',

DANCIN 'MADLY BACKWARDS' / DANSESCENEN 2008

I WISH I WERE YOUR BIRD / DANSESCENEN 2006

som har spillet på Taastrup Teater. Første opgave var at betragte publikum, mens de så forestillingen.

Jeg satte mig bag de indbudte børn. Dejligt at skulle underholdes og så samtidig have fået til opgave at skulle observere de vidunderlige unger. De to små fyre, der sad lige foran mig, var, før lyset gik ned, mere interesserede i at give hinanden massage. Hvor er verden dog dejlig, og hvor glædede de to gutter sig dog til en oplevelse i mørket og lade sig føre med af kreativiteten.

Kunstnerne havde absolut ikke nogen skyld i, at koncentrationen blandt børnene manglede efter ti minutters kreativitet fra scenen. De kunne simpelthen ikke se noget. Min eneste kommentar: Hvor er det dog vigtigt, at man skaber en publikumsopbygning, så alle kan se optimalt.

Det, jeg lagde mest mærke til hos de indbudte unger, var, hvor kreative de var i at hakke på hinanden. *"Ti nu stille, Schyyyy, Hold nu kæft, Jeg kan ikke se, Jamen jeg har ret til at sidde her. Jeg siger det til Jette, hvis du ikke holder bøtte."* Og sikke en kreativitet den medbragte pædagog udviste i sine trusler mod mine to masserende gutter, hvis de ikke holdt mund... Det korte af det lange er, at de ikke så noget. Øv, øv. Jeg så lidt mere, men jeg er jo også 70 cm højere end dem.

Nå, men altså forestillingen 'Spejlvendt' er en forestilling om to mennesker/klovnes møde. Høj status, lav status... ganske fin, underholdende, dejlige ideer, flotte billeder, fine situationer og gode og faste roller.

Efter forestillingen var det tid til 'strukturanalyse' styret af ph.d. Michael Eigtved, som er medarrangør på denne dag og lektor ved Institut vor Kunst- og Kulturvidenskab. Han berettede bla. at teatret er en kommunikationsform, og at nogle definerer sig selv som optrædende og andre som publikum. Hvornår er det, at den kreative proces starter? Er det, når lyset sænkes, eller er det, når publikum træder ind i rummet eller måske helt tilbage til den dag, de køber deres billet? I forgangne tider var teaterrummet et socialt rum, hvor der foregik mange sociale udvekslinger og andet, kontra i dag, hvor teaterrummet 'kun' er et rum, hvor vi oplever kunst.

VENTET OG UVENTET

Senere satte lederen af Taastrup Teater, Mogens Holm, fokus på, hvilken funktion henholdsvis aktøren og iagttageren har på den kreative proces.

Teatret opstår jo, når vi ser på det, og det var Mogens Holms oplæg, at det er på tide at åbne op for forskellige og nye samarbejdsinstallationer, og at forskellige deltagere skaber forskellige perspektiver.

Kreativitet er jo, hvad vi gør det til. Kreativitet er på samme tid noget ventet og noget uventet. Kreativiteten giver udfoldelsesmuligheder for individet.

Men hvad sker der, når en virksomhed pålægger sig selv at være kreativ? Hvad sker der, når en medarbejder i banken eller skolen bliver bedømt på sin kreativitet? For hvem er det, der bestemmer, hvad der er kreativt?

Og til sidst – hvordan realiseres kreativiteten i undervisningen, i personaleledelsen, i produktionen i fx idefase, design, fremstillingsfase, formidlingsfase, salgsfase, konsumeringsfase, supportfase osv.

Dagen bød også på en masterclass med overskriften 'Professionel improvisation som arbejdsmetode' Altså en arbejdsdemonstration med instruktøren af 'Spejlvendt', Henriette Holm Pathare samt de to skuespillerinder fra forestillingen.

Instruktøren starter med at få alle os tilhørere til at skifte plads. Fra den ene ende af rummet til den anden. Nu skulle der skabes kreativitet i rummet. Nu skulle der startes en kreativ proces. Fra instruktørens synspunkt skulle det foregå fra et nulpunkt (findes der overhoved et nulpunkt?). Men enhver proces har nogle konditioner. Og det har 'Spejlvendt' også haft, og de blev forklaret. Nå, men en sådan kreativ proces blev nu demonstreret:

- Etablering af rummet – bord, kaffe, vand, stole, tavle (vi skal have det godt).
- Brainstorming, rekvisit gennemgang. Hvad har hver især taget med?
- Bordsnak. Hvad vil vi? (ud fra de givne spilleregler = vi skal lave 10 minutters underholdning ved efterårets store klimatopmøde her i København).
- Hvordan forholder de to klovnefigurer fra stykket sig til problemstillingen?
- Undersøge hvad rollerne/klovnene kan.
- Aftale et improvisationsforløb – stille nogle konditioner.

Efter dette var kunstnerne klar til at 'gå på gulvet', og en praktisk arbejds-session med efterfølgende diskussion blev sat i gang. En improvisation ud fra de givne aftaler/konditioner. Klovnene spillede for fuld skrue. Det var underholdende, hvis man da er til den slags. Det var interessant, men hvorfor var det lige, at vi skulle se det? (Det var jo nogle forudbestemte og dermed faste roller, som skuespillerinderne allerede havde undersøgt over en længere periode). For vi skulle jo undersøge, om man kan kvalitetssikre scenekunsten ved at integrere videnskab, og kan erhvervslivet og undervisningssektoren

LABYRINTH / DANSESCENEN 2008

SUR REAL LIFE / DANSESCENEN 2005

bruge dramaturger og kreative proceskonsulenter? Fik vi undersøgt det??

Et nyt sæt regler bliver sat op. Og en ny improvisation er skudt i gang. Vi er nu til en reception ved klimatopmødet, og de to klovne er med som oplægsholdere.

Efter anden improvisation gik snakken så. Hvor oplevede vi kreativiteten? Kræver den en positiv tilgangsvinkel? Er enhver ramme/regel/forhindring et indgreb i den kreative proces? Men i det øjeblik, en ramme er sat, kan den jo brydes. Det er vigtigt at være vedholdende for at komme ind til kreativiteten. Kunsterne stiller sig til rådighed for kreativiteten, så har instruktøren siden hen lettere ved at være kreativ ved skrivebordet. Som Henriette Holm Pathare sagde: Det, jeg ser som det kreative, er noget, der bringer mig et andet sted hen, altså noget der flytter mig.

ALLE IND I KAMPEN

Hvad gør kreativitet? Det er det spørgsmål, jeg efter dagen på Københavns Universitet stadig sidder med. Ikke at jeg havde forventet, at jeg ville få noget endegyldigt svar, men man har jo altid et håb om svar på livets store spørgsmål. Hehe.. men så let gik det ikke denne gang.

Hvad havde arrangørerne håbet på og regnet med, at jeg som skuespiller/sanger ville få med hjem denne dag? Ville jeg få et større indblik i, hvad der udspiller sig i en kreativ proces? Ville jeg blive klogere på, hvordan jeg hurtigere og dybere kommer derhen, hvor det kreative moment opstår? Ville jeg som scenekunstner få nogle værktøjer eller få noget klargjort?

Det gjorde jeg ikke... Men det er jo altid inspirerende at snakke og udveksle.

Et spørgsmål sidder jeg tilbage med: Havde arrangørerne gjort sig nogle tanker om, hvilke målgrupper, de ville ramme?? Jeg ved det ikke...

Hvad havde man regnet med, at det såkaldte til tider ophøjede 'erhvervsliv' kunne få ud af en dag som denne? Hvorfor skulle 'de' være med til at definere, hvad der er kreativt for os som udøvende, og hvorfor kom de ikke mere på banen? Hvorfor var det, at vi ikke kom mere i dialog?

Jeg mener, det ville have været meget mere givtigt, hvis alle parter var kommet ud på gulvet, kommet ind i kampen og havde prøvet at finde ind til det kreative hjørne. Se Sceneliv i februar, hvor Ernest Holm Svendsen i et interview med overskriften 'Kreativitet – et spørgsmål om indstilling' siger: "Det er ikke nok bare at sige "ja", til ideer. Du skal sige "ja, og"."

Fik vi denne tirsdag sagt; Ja ... OG???

Hvis vi skal finde sammen med de nye samarbejdspartnere

i erhvervslivet, og det mener jeg grundlæggende, at vi skal, så er det fra mit synspunkt meget vigtigt, at vi ikke sætter erhvervslivet op på en piedestal, intellektualiserer det, sætter det/dem op på scenen, og sætter os selv ned på de sæder, hvor vi er tilskuere.

KREATIVITET RYKKER

Som en af erhvervslivets repræsentanter sagde: "Vi har på arbejdsmarkedet i dag brug for følelige mennesker, der kan være sammen med mennesker." Og er der noget, vi kan her i denne kreative verden, så er det da netop at være sammen med andre mennesker. Jeg har i hvert fald fundet ud af, gennem årene, at jeg intet er alene i en kreativ proces. Jeg bliver så meget mere, når jeg er sammen med andre mennesker. Jeg rykker mig, og når det går godt og lykkes, så sker det nogle gange, at jeg kan rykke lidt på mine medmennesker. Så føler jeg, *hvad kreativitet gør*. Det rykker.. jeg rykker... og hvis vi er heldige, så rykker det os lidt tættere på hinanden.

Sluttelig vil jeg rose alle arrangørerne og de medvirkende – både dem på scenen og i det hele taget alle i rummet. I denne finanskrisetid er det ekstra vigtigt at anerkende alle tiltag for at få os mennesker til at rykke lidt tættere sammen. Taastrup Teater har uden tvivl lagt en masse arbejde i dette seminar, og jeg vil gerne her sige jer alle tak. Det var et af jeres første af denne slags. Der er en masse, der efter min mening kunne have været anderledes, men det kan vi tage en anden gang. I havde valgt at gøre det på denne måde og ros for det.

Og til slut vil jeg gerne sige, at jeg er den, der melder mig, næste gang et lignende arrangement bliver stillet på benene. For jeg gik hjem med en masse. ■

PAKHUS 11 GLIPPEDE I FØRSTE OMGANG

DET LYKKEDES IKKE AT SKAFFE PENGE NOK TIL ETABLERINGEN AF PAKHUS 11 SOM ÅBEN SCENE FOR DE FRIE TEATERGRUPPER I DEN KOMMENDE SÆSON. DER ARBEJDES NU BÅDE MED ALTERNATIVE LØSNINGER FOR SÆSON 2009/2010 OG SAMTIDIG EN MERE LANGSIGTET PERMANENT LØSNING.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet

For lidt økonomi og en meget kort tidshorisont har sat en stopper for planen om at etablere Pakhus 11 som en åben scene for de frie københavnske teatergrupper – i hvert fald for den kommende sæson.

"Hovedproblemet har været, at der ikke kunne skaffes penge nok inden for den korte tidshorisont, vi havde i forhold til at være på plads til næste sæson," siger direktør i Københavns Teater, Steen Pade, men tilføjer, at tanken om en åben scene i Pakhus 11 bestyret af Får 302 ikke er helt taget af bordet.

"Der er ingen, der har lyst til at afskrive Pakhus 11 helt. Men vi har vurderet, at tiden var for knap til at få økonomi og indretning med sceneopbygning og udstyr på plads til næste sæson."

De økonomiske tanker bag Pakhus 11-løsningen var, at Københavns Teater skulle yde huslejestøtte, mens Scenekunststudvalget også skulle stille med en pose penge. Formand for Scenekunststudvalget Mikkel Harder Munck-Hansen, siger:

"Det lykkedes ikke i denne omgang at lave en hurtig løsning omkring Pakhus 11. Men det er ikke udelukket, at man på læn-

gere sigt kan lave en aftale, der kan involvere både Får 302 og Pakhus 11. På den anden side arbejder vi også med andre løsninger i øjeblikket. Men jeg vil ikke melde noget ud, før vi ved, om løsningen holder."

MIDLERTIDIG LØSNING

Steen Pade bekræfter, at der lige nu arbejdes på en midlertidig løsning for næste sæson, og at den ved Scenelivs deadline er tæt på at være en realitet. Men heller ikke han ønsker at gå ud med løsningen, før den er helt på plads.

"Vi drøfter lige nu en midlertidig løsning, hvor også Scenekunststudvalget er involveret. Men der er noget økonomi og noget jura, der skal endelig på plads, før vi kan fortælle om det. Men det skal nok ende med at falde på plads. Der skal jo findes en løsning, fordi en masse teatre lige nu er hjemløse i næste sæson," siger Steen Pade.

Henrik Petersen, formand i Dansk Skuespillerforbund, siger, at uden en permanent løsning for de frie grupper, så mangler der et meget centralt kort i den københavnske teaterkabale.

LABYRINTH / DANSESCENEN 2008

DREAMLANDS / BERLIN 2008

Steen Pade fra Københavns Teater bekræfter, at der arbejdes på både en midlertidig løsning for næste sæson for de frie teatergrupper og samtidig for en permanent løsning. Teaterchef på Får 302, Charlotte Rindom, siger, at teatret stadig er interesseret i at indgå i en langsigtet løsning om en åben scene.

“Jeg kunne da godt forestille mig andre samarbejdspartnere end bare Scenekunstudvalget og Københavns Teater” Charlotte Rindom

"Man må stærkt håbe, at der kan findes en brugbar løsning for den kommende sæson meget hurtigt. Og så er det på længere sigt helt afgørende for det samlede teaterliv, at der findes en erstatning for Kanonhallen, det være sig Pakhus 11 eller noget helt andet," siger han.

FÅR 302 STADIG INTERESSERET

Teaterchef på Får 302, Charlotte Rindom, siger, at teatret stadig er interesseret i at forhandle en permanent løsning med Københavns Teater og Scenekunstudvalget – enten i Pakhus 11 eller et helt andet sted.

"Man kunne med et halvt øje se, at der ikke kunne findes nok penge i denne her omgang. Men halvanden måned til at finde det økonomiske grundlag er altså heller ikke tid nok til at

afsøge mulighederne. Jeg kunne da godt forestille mig andre samarbejdspartnere end bare Scenekunstudvalget og Københavns Teater," siger hun og tilføjer:

"Vi er stadig friske på modellen. Vi har tænkt mange tanker og udviklet ideer og visioner. Det, der mangler, er et sted og så en tilstrækkelig økonomi. Hvis det kommer på plads, så kører vi." ■

Sceneliv gik i trykken den 2. marts, og en udvikling efter dette tidspunkt har vi derfor ikke haft mulighed for at dække til dette nummer.

DANSENS DAG BLIVER TIL DANSENS DAGE

En pose penge fra Nordea-fonden på syv mio. kr. over de næste tre år har gjort det muligt at udvide Dansens Dag til et projekt over flere dage – nemlig Dansens Dage. Udgangspunktet er stadig den 29. april, som af Unesco er udnævnt til Dansens Dag over hele verden. Men også i de efterfølgende dage frem til 2. maj kommer der til at være dansearrangementer over hele landet.

"Der bliver over 100 arrangementer i løbet af dagene. De fleste finder sted den 29. april, men vi har gerne villet strække arrangementet frem til og med lørdag. Det giver flere muligheder, og vi får på den måde også en dag med, hvor folk ikke er på arbejde," fortæller Lene Bang, der er koordinator på projektet.

Arrangementerne den 29. april og de følgende dage bliver til på baggrund af lokale initiativer i danse miljøet over hele landet.

Ligesom sidste år bliver der skabt en 'Dansens Dag Dans'. I år er det koreograf og danser David Boyd, der har lavet koreografien. Dansen kan – ligesom andre oplysninger om Dansens Dage – findes på www.dansensdag.dk

DEBATINDLÆG

UDEMOKRATISK KULTURDRAB

I januarnummeret af Sceneliv roser vores formand Henrik Petersen det, som han kalder 'teaterrokaden'. Den rokade, vores formand er så glad for, betegner al den tumult, der har været i forbindelse med, at Martin Tulinius (MT) har takket ja til at

blive leder af Camp-X. Imidlertid vil MT ikke forlade K2, som han også er leder af, og lade en anden overtage bevillingen. I stedet for laver han sammen med bl.a. Camp X's konstituerede leder Litten Hansen (LH) en plan om, at Camp-X skal overtage K2, der dermed skal lukke og sende deres penge retur til kommunen.

K2 protesterer ikke - fordi LH også er formand for bestyrelsen på K2, og hvor MT som nævnt er leder. Så K2 vedtager at nedlægge sig selv, opsiges alle deres medarbejdere og annulleres indgåede aftaler for den kommende sæson. Argumentet for, at et stort veletableret teater skal gå ind og lukke et åbent alternativt spillested er, at Camp-X's lokaler ikke kan bruges. Tragedien er, at Kanonhallen heller ikke kan bruges. Den skal bygges om for et tocifret millionbeløb, før den er anvendelig.

Det er umuligt at forstå, at MT ikke siger ja til jobbet som leder af Camp X med nogle fremadrettede visioner om at skabe et helt nyt og fantastisk teater. Det havde været en kulturel knopskydning, som kunne have givet hele teaterlivet i København et løft. I stedet for begår man et kulturdrab på byens største åbne scene.

Men vores formand roser dem, der udført drabet. Nu kan enhver, der har beskæftiget sig med kulturpolitik mere end et par minutter, sagtens gennemskue, at alle de lyksaligheder, som formanden roser, og som Københavns Kommune og Københavns Teater lovpriser, er nogle meget luftige planer, der intet konkret har på sig. Bortset fra LH og MT, der har fået det, som de vil have det, er de øvrige ansvarlige for rokaden tilsyneladende ved at indse, at de har lavet mere skade end gavn. I øjeblikket arbejdes der i døgndrift på at udbedre skaderne. Omkring tyve teaterprojekter har ikke noget spillested. De løsninger til nye spillesteder, der har været skitseret indtil nu, er uanvendelige og ufinansierede. Og uanset hvilke feberredninger, der bliver stablet på benene i overtiden, så har den såkaldte teaterrokade skabt et kaos af problemer inden for det fag, som Henrik Petersen er sat til at beskytte og udvikle. Overtagelsen og lukningen af Kanonhallen som åbent spillested er et udemokratisk og umoralsk kulturdrab – ganske enkelt. Antallet af teatre i København er gennem de seneste 10-15 år blevet halveret. Til gengæld er teateraktiviteten ikke blevet halveret. Som nævnt er der i øjeblikket omkring tyve projekter, der er hjemløse. Derfor er der grund til at arbejde for en eller flere store permanente scener, som kan sikre publikum nogle ordentlige forhold, og som kan sikre, at de midler der er bevilget til teaterkunst, bliver anvendt i professionelle rammer. I det arbejde ville det føles godt at have sin fagforening i ryggen.

Claus Flygare

MUSICALUDVALGET SØGER NYE MEDLEMMER!

Da mange medlemmer i Musicaludvalget (heldigvis) ofte er arbejdsramte, søger vi hermed nogle nye, engagerede og entusiastiske medlemmer. Du skal være indstillet på at kunne komme til møde ca. en gang hver måned, en formiddag fra kl. 9.30 – 11.30, kunne besøge forestillinger og produktioner, medvirke ved de arrangementer, Musicaludvalget har m.m. Send venligst en mail med oplysninger om dig selv, samt hvad du kan bidrage med til Karin Iwersen: ki@skuespillerforbundet.dk

Med venlig hilsen
Musicaludvalget

RUNDE
FØDSELSDAGE

MARTS			
Lars Sidenius, 60 år	11. marts	Jytte Abildstrøm, 75 år	25. marts
Lotte Olsen, 70 år	19. marts	Morten Hovman, 60 år	25. marts
Judith Rothenborg, 60 år	19. marts	Jørgen Carlsund, 50 år	26. marts
Bent Vejlbj, 85 år	20. marts	Pernille Hansen, 50 år	27. marts
Irma Larné, 85 år	21. marts	John Lambreth, 60 år	27. marts
Pia Helene Henningsen, 50 år	23. marts	Marianne Flor, 75 år	30. marts

ANSØGNINGER TIL BLANKBÅNDSMIDLERNE

ONSDAG DEN 15. APRIL 2009, KL. 12.00 ER SIDSTE FRIST!

I de seneste år er de blankbåndsmidler, DSF har til rådighed til uddeling, blevet mere begrænsede. Derfor har bestyrelsen – ligesom sidste år – valgt, at der fortrinsvis ydes bidrag til projektudvikling, hvor ansøgeren ønsker at udvikle et bestemt projekt for senere at kunne søge støtte hos andre.

Blankbåndsmidlerne modtager ansøgninger til:

- Udvikling af projekter der yder væsentlige og nyskabende bidrag til dansk musik og film.
- Cd' er, film og videogrammer
- I særlige tilfælde kan der gives støtte til projektudvikling til andre projekter og formål af almen kulturel karakter, herunder uddannelsesformål.

OBS: Blankbåndsmidlerne kan kun søges, hvis der er afleveret regnskab for eventuel tidligere modtaget støtte via Blankbåndsmidlerne.

På grund af ændringerne i vederlagsordningen er der som nævnt en nedgang i blankbåndsmidlerne, og antallet af projekter, der modtager støtte vil derfor være færre end for nogle år siden. Der kan ansøges om alle beløb, men til orientering kan oplyses, at sidste år lå uddelingerne imellem 10.000 og 40.000 kroner.

Der **SKAL** anvendes ansøgningsskema. Skemaet kan rekvireres hos forbundet eller downloades på hjemmesiden www.skuespillerforbundet.dk. Ansøgninger, hvor der ikke er anvendt ansøgningsskema, vil ikke blive behandlet.

Ansøgningsskemaet udfyldes på maskine eller med meget tydelig håndskrift. Alle ansøgningsfelter skal besvares, og konkret ansøgningsbeløb skal påføres.

Projektbeskrivelsen må fylde max. 2 A-4 sider, inkl. budget, kort CV og evt. bilag. Ansøgninger, der overskrider dette, vil ikke blive behandlet og vil blive returneret.

Ansøgningsskema samt projektbeskrivelse skal fremsendes/afleveres i 6 SAMLEDE MASKINHÆFTEDE EKSEMPLARER.

BILAG KAN IKKE EFTERSENDES. Videoer, CD'er m.m. må ikke vedlægges som bilag.

Ansøgningen sendes eller afleveres til:

Dansk Skuespillerforbund, Skt. Knuds Vej 26, 1903 Frederiksberg C,

og skal være forbundet i hænde senest: **ONSDAG DEN 15. APRIL 2009, KL. 12.00!**

Ansøgningen bliver behandlet i Produktionsstøtteudvalget og efterfølgende i bestyrelsen. Behandlingstiden er på ca. 8 – 10 uger, hvilket vil sige svar tidligst lige inden sommerferien 2009.

Du er velkommen til at kontakte sekretær Karin Iwersen, ki@skuespillerforbundet.dk hvis du har spørgsmål.

FÅ EN ANNONCE I SCENELIV

FÅ DIT BUDSKAB UD TIL HELE SCENEKUNSTBRANCHEN MED EN ANNONCE I SCENELIV.

VI HAR HELE TIDEN SÆRLIGE FAVORABLE TILBUD TIL DE ANNONCØRER, DER BINDER SIG FOR FLERE ANNONCER AF GANGEN. RING TIL REDAKTIONEN OG HØR, HVAD VI KAN TILBYDE. DU KAN OGSÅ SENDE EN MAIL TIL TF@SKUESPILLERFORBUNDET.DK ELLER PMM@SKUESPILLERFORBUNDET.DK.

esterskov Bogføring

v/ Michael Vesterskov Kristensen
Tlf.: 26 16 98 70

Mail: info@v-bf.dk
Web.: www.v-bf.dk

Bogføring og årsregnskaber udarbejdes

LEJLIGHED I SPANIEN

Lejlighed til leje i Spanien (Almuñécar, 80 km øst for Malaga) i perioden 15. december 2008 til 15. april 2009. 2 værelser m. 4 sovepladser, køkken, bad, stor altan lige ud til Middelhavet. 1.000 kr. pr. uge (Påskeen dog 2.000 kr.) plus 3 Euro pr. dag for gas/lys.

Henvendelse: Grethe Mogensen 32 53 92 16 / 20 16 98 97
eller e-mail: grethemogensen@mail.dk

Lejlighed udlejes i Los Angeles tæt på Venice Beach.

www.marinapointeapartments.com

PERIODE: 1.marts – 6.april

Masser af indkøbsmuligheder og biograf i gå afstand.

Opvarmet pool, jacuzzi og fitness rum på området.

300\$/uge

Meget sparsomt møbleret

Kontakt: Nepofilm@nepofilm.dk

"TAP HAPPY"

Verdens bedste stepdanser Brenda Bufalino gæster København. Oplev en forrygende stepkunstner i selskab med herboende Michael Sandwick i "Tap Happy" A voyage into the world of tap dance.

Riddersalen den 1. og 2. Maj 2009.

Billetsalg via Billeynet på 70156565.

Produktion og info: Louise Schouw

www.louiseschouw.dk

SOMMERHUS NÆR SKAGEN UDLEJES

Totalrenoveret husmandssted på 124 m², ligger ud til åbne marker og 2 km fra vandet udlejes på ugebasis. Brændeovne / vaskemaskine og tørretumbler. Pris kr. 3.000,- pr. uge **inkl. forbrug**.

Henvendelse: Torben Sekov. Tel. 40 11 60 46

BERLINER LEJLIGHED

Udlejes: Lys 4. sals lejlighed på 50 m², lige midt i centrum af Kreuzberg 36. Indeholder: 2 vær, spisekøkken, karbad, vaskemaskine og Internet. Udlejes billigt i kortere eller længere perioder.

Henvendelse: Rasmus Munch / munch.rasmus@gmail.com

... fordi leg spiller en rolle

Improvisationstræning med Pernille Sørensen
www.playandact.dk - tlf. 21 81 67 76

MOVE N ACT

WORKSHOPS INDEN FOR SKUESPIL,
KOMEDIE OG STEMMETRÆNING I ÅRHUS.

- Creature Workshop med performeren Kristján Ingimarsson den 21.-22. marts.
- Physical Comedy med skuespiller og instruktør Michael Fields den 1.-3. maj.
- The Magic of the Voice med Katrine Faber og Bill Wright den 6.-10. maj.

www.movenact.dk

Tlf.: 60759636

METTE LUND FRANCK

Klassisk sanger og stemmecoach

- Sangundervisning
- Stemmecoaching, formidling
- Personlig udvikling gennem stemmen

Undervisning og kurser i København og på Fyn

Tlf. 41 56 67 80

www.stemmensportal.dk

STEMMENS
Portal

v/ Mette Lund Franck

SCENEKUNSTENS UDVIKLINGSCENTER

Odsherred Teaterskole

ALLE KURSER I ODSHERRED ER INKL. EGET VÆRELSE OG SÆRDELES GOD MAD

16.03 - 20.03 FRA IDE TIL PROJEKT 2

V./ VIBEKE WREDE – PRIS: 1.000.-

18.03 - 18.03 BUNRAKU DUKKETEATER

V./BLIND SUMMIT THEATRE (UK) – PRIS: GRATIS.-

20.03 - 22.03 MASKE WORKSHOP

V./ STEVE JARAND – PRIS: 1.500.-

23.03 - 26.03 VIDEREKOMNE MASKE WORKSHOP

V./ STEVE JARAND – PRIS: 1.500.-

26.03 - 26.03 PUPPET V./ HANS-JOCHEN MENZEL, ERNST BUSCH (D) – PRIS: GRATIS

30.03 - 03.04 FRA IDE TIL PROJEKT 3

V./ VIBEKE WREDE – PRIS: 1.000.-

27.04 - 01.05 TV/FILM – GØR DET SELV 1

V./ JØRN FAURSCHOU – PRIS: 2.500.-

29.04 - 03.05 INTERAKTIVT, SENSORISK TEATER

V./ GABRIEL HERNANDEZ – PRIS: 2.500.-

17.05 - 22.05.SANG OG FORTOLKNING

V./ SONJA KEHLER – PRIS: 2.000.-

18.05 - 22.05 TV/FILM – GØR DET SELV 2

V./ JØRN FAURSCHOU – PRIS: 2.500.-

22.05 - 24.05 ISCENESÆTTELSE MODULERNE 1

V./VIBEKE WREDE – PRIS: 1.800.-

25.05 - 29.05 STEMME KURSUS

V./ NADINE GEORGE – PRIS 2.500.-

05.06 - 07.06 ISCENESÆTTELSE MODULERNE 2

V./VIBEKE WREDE – PRIS: 1.800.-

12.06 - 13.06 INTRO TIL OPLEVELSESØKONOMIEN

V./ CHRISTIAN JANTZEN – PRIS: 1.500.-

17.06 - 21.06 ISCENESÆTTELSE MODULERNE 3

V./VIBEKE WREDE – PRIS: 2.500.-

24.06 - 28.06 OPERA MESTERKLASSE

V./ELISABETH MEYER-TOPSØE – PRIS: 3.500.-

24.08 - 28.08 THE POWER OF THE PUPPET

V./NEVILLE TRANTER – PRIS: 2.500.-

02.09 - 11.09 SOMMERSKOLE IMPROVISATION

V./KEITH JOHNSTONE, – PRIS: 9.000.-

30.11 - 04.12 IMPRO, MUSIK OG KLOVNE

V./ ALEX BYRNE – PRIS: 2.500.-

KONTAKT OS MED IDEER!
WWW.NYSCENEKUNST.DK

PICS: 2200 CARMEN på Nørrebro Teater med bla. Marijana Jankovic, Ivan Spahi og Rico Coker. Foto: Miklos Szabo

BOLDHUS TEATRET

LEJ BOLDHUS TEATRET

- det atmosfærefyldte intimteater med 80 pladser, beliggende lige midt i København, opført i 1796
- med nymalet scene og nyt lysanlæg.
- Ring eller mail for flere oplysninger og/eller besigtigelse.

Henvendelse til Inger Rauf irbo@paradis.dk eller tlf. 39650017.

SCENELIV

udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 10 gange årligt. Oplag: 3300 eks. - Abonnement: 425 kr. p.a.

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund
Sankt Knuds Vej 26,
1903 Frederiksberg C.
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59, man.-fre. 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve o.lign. sendes til:
pmm@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Pia Møller Munksgaard,
Henrik Petersen (ansv.).

Tryk: KLF Grafisk Hus. Design: bilgravbilgrav.

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce	(170 x 270)	kr. 9.000
2/3 side annonce	(170 x 192)	kr. 6.000
1/2 side annonce	(170 x 133)	kr. 5.000
Top-annonce	(170 x 60)	kr. 2.000
VISITKORT-annonce	(112 x 30)	kr. 600
Medlemsannoncer	(112 x 30)	kr. 300

Annoncemateriale skal afleveres reproklart, digitalt på CD eller mail i pdf-format. Alle priser tillægges moms og evt. farvetillæg.

Særlige annonçensker:
Kontakt Tine Fangel - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE 2008/09

Henrik Petersen (formand)	44 44 99 24
Julie Carlsen	40 29 58 83
Peder Dahlggaard	66 14 50 85
Christian Damsgaard	38 33 88 20
Ane Marie Fjelstrup	35 42 48 17
Rasmus Hammerich	40 71 29 87
Lars Hunniche	35 43 90 95
Joen Højerslev (suppleant)	32 55 93 99
Katja Elgaard Holm	26 14 41 18
Ann Eleonora Jørgensen	33 79 02 25
Laura Kold	51 92 11 04
Henrik Jandorf	30 23 44 32
Lars Lippert	21 48 06 12
Johannes Mannov	36 34 15 56
Ina-Miriam Rosenbaum	33 14 20 47
Jacob Stage	38 10 83 85

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Henrik Petersen
Direktør: Mikael Waldorff
Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
Bogholder: Lis Jespersen
Regnskabsfører: Heidi Holm Madsen
Juridiske konsulenter: Maj Hagstrøm og Nanna Klingsholm
Forbundsjurister: Berit Lassen (orlov), Magnus Homann Poulsen, Charlotte Olsen og Anders Ingemann Johansen
Socialkonsulent: Nanna Møller
It-manager: Sengül Kaya (orlov)
Kursus- og Legatsekretær: Karin Iwersen
Sekretær for formand og direktør: Tine Fangel
Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund

FILMEX' SEKRETARIAT

Sven Kromann-Rasmussen, Jette Rydder og Kristine Staffeldt

PICS: Maria Stuart på Betty Nansen Teatret med bla. Nicolai Dahl Hamilton Sidse Babett Knudsen og Morten Eisner. Foto: Natascha Thiara Rydvald

DEADLINE SCENELIV I APRIL: 16. MARTS

Åben Dans CLOSER. Foto: Natascha Thiara Rydvald

KAN TEATRE INTEGRERE?

PUBLIKUMSMANGFOLDIGHED: DER ER GJORT FLERE FORSØG PÅ AT BRUGE TEATRET SOM INTEGRATIONS-MOTOR I FORHOLD TIL ETNISKE MINORITETER. NU GØR EN RÆKKE EGNSTEATRE OMKRING KØBENHAVN ET NYT FORSØG.

MEN VIRKER DET, KAN MAN SE DET I TEATERSALENE, ELLER ER DET BARE VELMENENDE INITIATIVER UDEN EFFEKT?

LÆS SCENELIV TEMANUMMER I APRIL.

LEDER

BLIND OPTIMISME I ÅRHUS

Der skal lyde et hjerteligt og velment tillykke både til de to nyudnævnte chefer på Aarhus Teater og til personalet, som meget længe har savnet at få afklaret den ledelsesmæssige fremtid.

Der er valgt to personer, som fra hver sin baggrund kommer med de allerbedste anbefalinger, og som, jeg er sikker på, alle glæder sig til at lære nærmere at kende, bl.a. fordi de kan begynde deres nye virke uden nogen belastende forhistorier.

Der er altså al mulig grund til at forvente det bedste og mest frugtbare samarbejde mellem ledelse og personale.

Der er for så vidt heller ikke anledning til at vente sig andet af samarbejdet mellem de to valgte chefer. Men måden, hvorpå de er blevet ansat, giver reel grund til bekymring.

For begge er blevet ansat som chef med direkte reference til bestyrelsesformanden, og uden at den overordnede beslutningskompetence for teatrets ledelse er blevet placeret hos én af dem.

I mange år hed det i teaterloven, at det kunstneriske og økonomiske ansvar for teatret ligger helt og udelt hos teaterchefen. Det var et fornuftigt princip, som sikrede, at teaterchefen selv besluttede, om økonomien måtte vige for kunsten, eller om kunsten måtte vige for økonomien i en given situation.

Heldigvis kan de to ting også gå hånd i hånd, og der kan være rigtig god økonomi i at lave god kunst. Men den historiske virkelighed har desværre alt for ofte vist, at teaterchefen har følt sig tvunget til at vælge. Og det er i den situation, at man må være rigtig bekymret for Århus-modellen.

Ganske vist kender vi både kollektiv ledelse og lederkollegier i dansk teater, men der har altid været tale om personer, der har valgt hinanden og søgt en chefstilling sammen.

I Århus valgte man to chefer, der ikke kender hinanden, som har søgt hver sin chefstilling på hver sit område – kunstnerisk og økonomisk ansvar, og hvor ingen af dem har det endelige ansvar.

Skulle de komme i den situation, at der skal vælges mellem kunst og økonomi, vil de selvfølgelig begge vurdere i henhold til det ansvar, der ligger i deres ansættelse. De vil ikke nødvendigvis have en interesse i at blive enige. Det vil være både let og bekvemt for den af parterne, der føler sig mest i overensstemmelse med bestyrelsens holdninger, at appellere til bestyrelsen for en afgørelse. Det vil i øvrigt være den helt korrekte procedure for en virksomhed, hvis ledelsen er lammet; at bestyrelsen må handle.

Teatrets bestyrelsesformand, der har udtænkt denne model, udtaler direkte adspurg, at han ikke finder, at man behøver at forestille sig den værst tænkelige situation. Han har tillid til, at de to nye chefer vil finde ind i et tæt og godt samarbejde. Man må inderligt håbe, han har ret!

For hvis ikke, kan man forestille sig en lang række af tilfælde, hvor bestyrelsesformanden, som i dette tilfælde både er politiker og politisk udpeget, kan komme i den uheldige situation, at han skal have fingrene langt ned i kunstneriske og økonomiske beslutninger, der burde ligge hos teatrets ledelse.

Hvis det sker, er det illusorisk længere at tale om et armslængdeprincip. På den måde hviler et tungt kulturpolitisk princip på, at der kommer et stærkt og tillidsfuldt samarbejde mellem de to nye chefer på Aarhus Teater. Så lad os håbe og ønske det. Lige så inderligt som bestyrelsesformanden forhåbentligt håber det. ■

*Henrik Petersen,
formand for Dansk Skuespillerforbund*

Taastrup Teater og
Teatret Møllen præsenterer
en af teaterhistoriens
allerstørste klassikere

www.logd.dk

TRE SØSTRE

AF ANTON TJEKHOV

PREMIERE
DEN 2. APRIL
PÅ TEATRET MØLLEN

Medvirkende:

ANNE GRY HENNINGSEN, CONNIE TRONBJERG,
MARGIT SZLÁVIK, MARIE MONDRUP og
PENILLE ALBÆK ANDERSEN

Instruktør/scenograf:

GITTE KATH

Komponist:

CLAUS CARLSEN

TEATRET MØLLEN

Teatret Møllen Møllepladsen 4 6100 Haderslev +45 7452 6679

ttaastrupteater.dk